18-ter Jahrgang Nr. 149. | Jüdische Pester Zeitung. | Montag, 27. Dezember 1886.

Redaction u. Administration befinden sich: BUDAPEST, Hochstrasse Nr. 1.
Pränumerations-Preis: Für Oesterreich-Ungarn: Ganzjährig 8 Gulden öst. W. Halbjährig 4 Gulden öst. W. Vierteljährig 2 Gulden öst. W.
Für's Ausland: Ganzjährig 9 Guld. — kr. ö. W. Halbjährig 4 Guld. 50 kr. ö. W. Vierteljähr. 2 Guld. 25 kr. ö. W.
Pränumerationen werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יידישע פּעסטער צייטונג

פּאָליטישעס אָרגאַן. ערשיינט וואָכענטליך דריימאל.

רעדאקציאָן אונד אדמיניס־טראציאָן בעפינדען זיך: בודאפעסט, האָכשטראסע נומ׳ 1.
פּראנומעראציאָנס־פּרייז: פיר אָסטעררייך־אונגארן: גאנציעהריג 8 גולדען אָסטר. וועה. האלביעהריג 4 גולדען אָסטר. וועה. פירטעליעהריג 2 גולדען אָסטר. וועה.
פירס אויסלאנד: גאנציעהריג 9 גולד. — קר. אָ. וועה. האלביעהריג 4 גולד. 50 קר. אָ. וועה. פירטעליעהריג 2 גולד. 25 קר. אָ. וועה.
פּראנומעראציאָנען ווערדען יעדען טאג ענטגעגענגענאָממען.
אננאָנצען ווערדען נאך אויפליעגענדעם טאריף בערעכנעט.

אכטצעהנטער יאהרגאנג נר. 149. 1886 | Erscheint wöchentlich dreimal. | בודאפעסט, מאָנטאג ל׳ כסלו, (א׳ טבת) תרמ״ז.

פּאָליטיק.

דער אסטערייכישע פינאנצמיניסטער דונאיעווסקי האט אין דען אונגארישען פינאנצמיניסטער דיא אנפראגע געריכטעט, אב דיא אונגארישע רעגיערונג איהרען אנטראג בעציגליך דער פעטראלעאום־צאלל־פראגע אויפרעכטהאלטע, נאמליך דאס פעטראלעאום צאללפרייא אין דיא האפפענגעביעטע איינצולאססען אונד דאנן דיא האפפיגארדע ביים איינטריטט אויס דער פאבריק צו פערצאללען. דער אסטערייכישע מיניסטער פראגטע, אב דיא אונגארישע רעגיערונג גענייגט וויא, אויף דיעזער גרונדלאגע זא באלד אלס מאגליך דיא פערהאנדלונגען ווייטער אויפצונעהמען אונד ערהיעלט איינע בעיאהענדע אנטוואָרט. דיא מיניסטער טיסא אונד סאפארי רייזען מארגען נאך וויען אונד ווערדען מיט דעם אסטערייכישען מיניסטעריום דיעסבעציגליך קאנפעריערען.

* * *

דיא אננאהערונג צווישען דייטשלאנד אונד רוססלאנד געשטאלטעט זיך טאגליך אינטימער אונד לענקט דיא אויפמערקזאמקייט דער געזאממטען פאליטישען וועלט אויף זיך. איינעם דער הערפאררראגענדסטען פאריזער בלאטטער איסערט זיך היעריבער: „אסטעררייך־אונגארן ווירד ביא דער אננאהערונג צווישען דייטשלאנד אונד רוססלאנד גאנץ איבערזעהען, עס איזט דאפאן פאללינג אויסגעשלאססען. דער בעווייז דאפיר איזט, דאסס דיא רוססישען צייטונגען זיך אללער אנגריפפע אויף דייטשלאנד ענטהאלטען, דאגעגען דיא האלטונג אסטעררייך־אונגארנס אין דער בולגארישען פראגע הייפטיג אנגרייפען. דאריום בילדעט זיך פאלגענדע מיינונג: זאללטע אסטעררייך־אונגארן דער רוססישען פאליטיק ענטגעגענטרעטען, זא מיססטע עס דיעס אויף איינענע געפאהר, אונד אהנע אויף דיא מיטהילפע דייטשלאנדס צו רעכנען, אונטערנעהמען. דאס אסטעררייך־אונגארן איה איינע פיסט איינען קריעג געגען רוססלאנד ווירד פיהרען וואללען, ווירד ניעמאנד גלויבען.“ — פאן בערלין הער ווירד צוואר פערזיכערט, דאסס פירסט ביזמארק ניכט דאראן דענקע, אסטעררייך־אונגארן דער רוססישען פריינדשאפט צו אפפערן; דאס קאנטע איינגעטאססען בערוהיגענד ווירקען. אבער אויך אין ענגלאנד שיינט מאן בערייטס מיט דער פערשטאנדיגונג צווישען רוססלאנד אונד דייטשלאנד אלס מיט איינער פאללענדעטען טהאטזאכע צו רעכנען, ווערכע דען שאטצקאנצלער טשארטשילל צום אויסטריטט אויס דעם מיניסטעריום פעראנלאססט האבען זאלל. דיא אבדאנקונג דיעזעס מיניסטערס ערדעגט דאס אויפזעהען אונד בערייטעט דעם מיניסטעריום סאלסבורי גראססע פערלעגענהייטען.

* * *

אין דען לעטצטען טאגען פערלויטעטע פיעל פאן איינער „רעוואלוציאן“ אין בולגארען. אין דער טהאט האט נור אין זיסטאווא איין אויפשטאנדספערזוך שטאטטגעפונדען. דיא אויפוויגלער בעמאכטיגטען זיך דער קירבענגלאקען אונד ריסטעטען שטירם. דאראייף ליעף דאס ערשרעקטע פאלק צוזאממען, אין וועלכעם דער רוססענפריינד ברושאף איינע אויפרייצענדע אנשפראכע געגען דיא רעגיערונג היעלט. ער פאָרדערטע דיא מענגע צור פראפעקטור אויף, דיא קאססען צו פלינדערן, דיא ארעסטע צו אפפנען אונד מיט דען פרייגעלאססענען שטראפלינגען דיא צאהל דער אויפשטאנדישען צו פערמעהרען. דאס מיליטאר איזט יעדאך ראש געגען איינגעשריטטען. עס ווארען מעהרערע פערהאפטונגען פארגענאממען אונד דיא רוהע וואר ווידער העהרגעשטעללט. אונטער דען פערהאפטעטען זאלל זיך אויך דער רוססענפריינדליכע בולגארישע דעפוטירטע אנאסאף בעפינדען, דער — וויא עס הייסט — אלס געפאנגענער נאך רוסטשוק געבראכט ווארדען.

איבער דען פערבלייב דער מיטגליעדער דער בולגארישען דעפוטאציאן זינד פערשיעדענע נאכריכטען אין אומלויף. וואהרענד איינערזייטס בעהויפטעט ווירד, דאס דיא דעפוטאציאן אין פאריז נאך ניכט איינטראף, ווייל דער איינזענבאהנציג, דען זיא בענוטצטע, דורך שנעעפערוועהונגען איינגעהאלטען ווארדען זייא, בעזאגט איינע אנדערע מעלדונג, דאסס דיא דעפוטאציאן פארערסט נאך לאנדאן געהט. דאס איינע שטעהט יעדאך פעסט, דאסס דיא דעפוטאציאנס־מיטגליעדער אין לאנדאן איינע צוזאממענקונפט מיט דעם פירסטען אלעקסאנדער פאן באטטענבערג האטטען. צוויא דעפוטירטע, גרעקאוו אונד קאלטשעוו, בעגלייטעטען דען געוועזענען פירסטען נאך פראנקפורט, וואהרענד דער דריטטע דעפוטירטע, סטאילאוו, אין דער צווישענצייט אין דארמשטאדט זיך איינפאנד, וואו ער דעם פאטער דעם פרינצען אלעקסאנדער איינען בעזוך אבשטאטטעטע. וואס דיא בולגארישע דעפוטאציאן ביים פרינצען פאן באטטענבערג אונד ביי דעססען פאטער צו טהון האטטע, דאס קאנן מאן נור פערמוטהען, אבער ניכט מיט בעשטיממטהייט זאגען. עס שיינט, דאסס דיא בולגארען צו גראססעם ענטשלאססען זיינען, דא זיא ניכט לאנגער אהנע אבערהויפט בלייבען וואללען. אבער דיא בלאססע טהאטזאכע, דאס דיא דעפוטאציאן מיט דעם געוועזענען פירסטען איינע צוזאממענקונפט האטטע, ווירד דיא וואהל דעס פירסטען נור נאך שוויעריגער.

* * *

רוססלאנד זעטצט זיינע קריעגסריסטונגען אונגעשוואכט פארט אונד בערייטעט זיך, וויא יעטצט אפפען אונד אונפערהאהלען איין פעטערסבורגער צייטונגען צוגעשטאנדען ווירד, אויף איינען פריהיאהרספעלדצוג פאר.

* * *

דיא פאריזער פראנקרייך איזט איינגעבילדעט איינע פריעדליבע, וואס ניכט צו פערוואונדערן איזט, דא דיא פראנצאזישע רעפובליק דורך דיא אננאהערונג צווישען דייטשלאנד אונד רוססלאנד אין לעטצטערעס איינען — ווענינסטענס ערהאפפטען — בונדעסגענאססען פערלירט. דער פראנצאזישע קריעגסמיניסטער בולאנזשער, דער בישהער ענטשיעדען פיר דען קריעג וואר אונד דען מיליטארשטאנד פראנקרייכס אין בישהער ניע דאגעוועזענער ווייזע שטייגערטע, האט בערייטס געשטערן דען ערסטען אנלאסס דער זיך איהם דארבאט, צו איינער האכפריעדליבען רעדע בענוטצט. עס ווארען אין דיא פאריזער רעטטונגסגעזעללשאפטען פרייזע פערטהיילט אונד דער קריעגסמיניסטער ריבטעטע אן דיא אנוועזענדען פאלגענדע אנשפראכע: „דער רוהם, דען זיך דער לעבענסרעטטער האלט, איזט קיין בלוטיגער, וויא דער דעם זאלדאטען. דיא לעבענסרעטטער פינדען אבער איהרען רוהם אין דער הילפע, וועלכע זיא איהרען מיטמענשען וואהרענד דעם פריעדענס בריינגען; דעם פריעדען, דער דען זאלדאטען זא זעהר נאטהווענדיג איזט, דאסס דיא רעגיערונג איהנען רעגיערבען מיט אללען אפפערן זיכערן מוסס, זא לאנגע ניכט דיא עהרע אונד דיא זיכערהייט דעם לאנדעס בעדראהט זינד.“

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (ערנעננונגען.) איה פארשלאג דעם יוסטיצמיניסטערס ווארדע דער ביזהעריגע ווייצעפרעזידענט דער בודאפעסטער קאניגליכען טאפעל, קארל וואיקאי צום פרעזידענטען אונד דער ביזהעריגע סענאטספרעזידענט יאזעף שארקאני צום ווייצעפרעזידענטען דער קאניגליכען טאפעל ערנאננט.

* (דאס זילבערנע פערדיענסטקרייץ) געריהטע מאיעסטאט דער קאניג דעם אין וואק וואהנענדען יודען יאזעף שטערן צו פערלייהען, וועלכער מיט געפאהר דעם איינענען לעבענס איין קינד פאם פייערטאדע רעטטעטע.

* (איין יודישער אבגעזאנדטער איינעם היידנישען קאניגס.) דער קאניג פאן סיאם (הינטעראינדיען), בראס־ליאנג, איזט — טראטץ זיינעם היידנישען גלויבענסבעקענטניססעס — איין גראססער פריינד דער יודען. דיעזער הערשער האט יעטצט דען אין זיינער הויפטשטאדט באנגקאק לעבענדען יודישען אינזשעניער מאיזע ליצאטטי, איינען געבירטיגען איטאליענער, איינעם נאך ראם געשיקקט, דאמיט ער דעם איטאליענישען מיניסטער דעם אייסערן, גראפען ראבילאנט, דען האכשטען גראד דעם קאניגליך סיאמעזישען עלעפאנטענארדענס איבערבריינגע.

* („דער יודי שפיעלט גוט!“) דיעזען אונפרייוויללינגען 2 צייליגען ווערז ענטלאקטע פארינע וואכע אין הערפאררראגענדער, פאן אללער וועלט בעוואונדערטער אונד פערעהרטער יודישער קינסטלער איינעם היידפליין אנטיסעמיטען. ארנאלד זאננענטהאל, דער ערסטע דייטשע שויפיעלער, מיט דעם זיך קיינער זיינער קאללעגען מעססען קאנן, דער וועלטבעריהמטע העלד איינער דער ערסטען דייטשען ביהנען, דעם וויענער האפ־

זעהען. דיא 111-יאָהריגע גרייזין זיעהט אונד הערט נאָך, אויך קאַנן זיא אויפרעכט שטעהען: דאס געהען איזט איהר יעדאָך זעהר בעשווערליך.

* (שיפפברוך) איים דער איטאליעני־שען האפענשטאדט ליוואָרנאָ ווירד פאָם פאָרגעסטריגען דאטום טעלעגראפירט: אינפאָלגע שטאַרקען שטורמעס האט דאס אָסטעררייכיש-אונ־גארישע שיפף „מאילאטה" אין דער נאָהע דעם האפענס שיפפבריך געליטטען.

* (אייזענבאהן-אונגליק) איים באַרקאָו ווירד טעלעגראפיש איבער איין שרעקליכעס אייזענבאהן-אונגליקס בעריכ־טעט. אין דער נאכט אויף דען 20. שטיעסען אויף דער קורסק-בארקאָו-אסאָווער באהן צוויא לאסט־ציגע מיט איינער זאָלכען העפטיגקייט צוזאממען, דאסס ביידע לאָקאָמאָטיווע אונד זיעבען וואגאָנס צערטרוממערט. דיא ביידען מאשינענפיהרער, דרייא קאָנדוקטאָרע אונד ניין אנדערע פערזאָנען געטאָד־טעט, אונד מעהר אלס דרייסיג פאסאזשיערע פער־לעטצט וואורדען.

בריעפע דער רעדאקציאָן.

העררן פ. א. אין סיקסאָ. ווענדען זיא זיך אן דיא פירמא קויפמאַנן אין דער קערעפעשערשטראססע.

העררן ע. פ. אין טעטה. דיא בעאנטוואָרטונג יענער פראגען וואר דירעקט פאָן אונז אבהאָנגיג. דעסהאלב ער־פאָלגטע דיא פראָמפטע. דעם מיניסטעריאום אבער איינע שליינגע ערלעדיגונג פאָרצושרייבען, שטעהט ניכט אין אונ־זערער מאכט.

העררן ל. וו. אין וואל-בעללא. מיט דעם פייללעטאָן „דיא אייזענזלאָרטען" בעדויערן וויר, ניכט דיענען צו קאָננען, וויל נאָניג פערגריפפען.

העררן י. אין ק. . . אד 1: ניין, וויל איין מינ־דעריאָהריגער ניכט וועכסעלפאָהיג איזט. אד 2: ווירד גע־שיקקט.

העררן מ. ז. אין דונא-פאלדוואר. וויר ביטטען, נור איינצוזענדען.

פרויא וויטווע י. ש. אין אנט. וויר קאָננען איהנען צו אונזערעם איפריכטיגען בעדויערן נאר קיינע האָפפנונג אויף ערפאָלג איינעס זאָלכען געזוכעס געבען.

העררן ז. א. ה. אין גראָס-קאניזשא: דא דאס מי־ניסטעריאום איין דיעסבעציגליכעס געזוך אבשלאָגיג בעשיע־דען, יעשפעקטיפע דיא אנאָרדנונג דער שטאדטבעהאָרדע בעשטאָטיגטע, לאסט זיך היעראָן דורך פרעמדען איינפלוסס ניכטס אנדערן. וויר ווירדען איהנען גערנע מיט דעם מאָג־ליכסטען ביישטעהען. אבער דער ערפאָלג איזט אים פאָר־הינאין מעהר אלס צווייפעלהאפט.

„שר המשקים" אין פ. ה. ניכט שלעכט, אבער בע־רייטס פאָסט פעסטום.

העררען: מ. נ. אין מ. סאַלדיען, סקריבע אין זעמפ־לען-בושקא, א. ז. אין נייטרא, י. ק. אין ט.-באבאָלנא: ניכט געצאָגען.

שאָן, פראקטיש אונד דויערהאפט

זאָללטע דאס געשענק זיין, דאס איינער עכטען הויזפרויא אם פראָהען ווייהנאכטספעסטע איבערייכט ווירד. אבער וויא וועניגע געשענקע פעראייניגען דיעזע פאָרציגע אין זיך! איינע דער הייפיגסטען אונד מידזאמסטען איביייטען דער פרויא איזט דאס נאָהען, אונד איינע געהילפין, דיא איהר דיעזעס ערלייכטערט, דיא איהר אינענדליך פיעל צייט שפארען הילפט אונד דאך אללעס מאדעלאָז פערפערטיגט, ווירד דאהער ווילקאָממען זיין. דיעזע פלייססיגע, אונער־מידליכע געשיקקטע געהילפין ביעטעט איהר דער מאַנן אין געשטאלט איינער נוטען נאָהמאשינע; איינע זאָלכע איזט דאס בעסטע פעסטגעשענק, דענן זיא איזט נוטצליך וויא קיין אנדערעס אונד איינע צירדע פיר דען זאלאָן וויא פיר דאס צימער דעם אימען. נור וויא מאַן ביים אנקויף פאָר־זיכטיג אין דער וואהל אונד זעהע אויף דאס בעסטע אונד בעוואהרטעסטע פאבריקאט. אום אללע גאראנציע פיר איין זאָלכעס צו האבען, ראטהען וויר, זיך אן איינעס דער גע־שאָפטע צו בעמיהען, דיא דער נעגעראל-פערטרעטער דער זינגער מאנופאקטורינג קאָ., העררן נ. נ י י ד ה י נ נ ע ר, פאסט אין אללען שטאָדטען ערריכטעט האט. אם היעזיגען אָרטע וויינצנערגאססע 26 (שטאָק אין אייזען). דאָרט וואָהלע מאַן איינע יענער וועלטבעריהמטען אונד אויף אל־לען וועלטאויסשטעללונגען מיט דען ערסטען אונד האָכ־סטען עהרענפרייזען אויסגעצייכנעטען אָרייגינאל זינגער נאָהמאשינען, דאָרונטער דיא נייען האָכאָרמיגען אימפראָוועד מאַ־שינען, דיא פיר דען פאמיליענגעברויך, וויא אויך פיר אללע געווערבליכען צוועקקע אין גראָססער אויסוואהל צו האבען זינד. דאסס נאָהע אן זיעבען מילליאָנען דיעזער פלייססיגען הייזגייסטער אים פאָלק בערייטס אין געברויך זינד, איבערהעבט זיא יעדער ווייטערען אנפרייזונג. ביא באַראיינקויפען געוואָהרט דאס געשאָפט אנזעהנליכען ראַ־באטט, דאָך קאָננען דיא מאשינען אויך געגען גהייהלצאה־לונגען ערוואָרבען ווערדען. נאָהאונטערריכט ווירד אין צוי־פערלאססיגסטער ווייזע גראטיס ערטהיילט.

פרענומעראציאָנס-איינלאדונג.

וויר ערזוכען אונזערע געעהרטען פרענומעראנטען רעדען פרענומעראציאָנס-טערמין אם 1-טען יאַנועאר צו ענדע גינג (וואָס נאָנגן דיזעלך אויף איהרער „אדרעסס-שלייפע" אנגעצייגט איזט), איהרע פרענומעראציאָן גיטינסט צו ערנייערן, דאמיט דיא ווייטערע פערזענדונג דער בלאָטטער קיינע שטאָרונג ערליידע.—

אייך ביטטען וויר דיא אדרעססע דייטליך וויא פאָלגט אנצוגעבען:

Jüdische Pester Zeitung

Hochstrasse Nr. 1, Budapest.

ניא איינטרעטענדע פראָנומעראנטען ערהאל־טען דיא שאָן ערשיענענען טהיילע דער געשיכטע דער נייערען צייט נאכגעזענדעט.

נעשעפטסבעריכט.

געטריידע-געשאָפט. ווייצען וואר נעסטערן יענעג צו מארקטע געבראכט. דיא קויפלוסט וואר גוט, 8000 מעטצר' וואורדען פערקויפט.

ווייצען, טהייס- 200 מעטצר' ,81 קילאָ-ראָמם 9.20 גולד. 100 מעטצר-צענט 80,5 קילאָ 9,16 גולדען. 700 מעטצר-צענטנער 80,5 קילאָ 9.25 גולדען. 300 מעטצ' 82, פ. 9,15 גול. — 100 מעטצ' 78.4 קילאָ' 8,75 גולדען פעסטער-באָדען 100 מעטצר-צענ 79,8 קילאָ 8.95 גולד — אבער-טהייס 200 מעטצר-צענ' ,81 קילאָ 9,05 גול. — וויסענבורגער 100 מעטצרצענ' 7-,5 קילאָ, 9.12½ גולדען, נאָרדאונגארישער 200 מעטצרצ' .78 קילאָ 8,80 גולדען. (אללעס פער 3 מאָנאטע.)

קאָרן 6,30 — 6,50 גול.

גערסטע, פוטטער-וואארע 6,25 — 6,50 גולד. קוקורוץ — 6.— 6,15 גולד.

האפער. 5,45 — 6,30 גול. פער קאססא.

טערמינע-געשעפט. ווייצען פער פריהיאר 9.14 — 9.16 גלד. האפער פער פריהיאהר 6.53 — 6.55 גול. קוקוריץ פער מאי-יוני 1887, 6.12—6.14 גולד.

רעפס. (קאָהל) פער אויגוסט-סעפטעמבער 11·50—11,57½ גולד.

פעסטער שלאכטפיעה-מארקט. ביא דעם אם 23-טען ה. מ. היער אין פעסט אבגעהאלטע־נען וואָכענמארקטע וואורדען 2287 שטיק גראָס- אונד — קליינפיעה צו מארקטע געבראכט. היערפאָן וואורדען פער־קויפט: 47 שטיק שטיערע, פער פאאר פאָן 100 ביז 200 גולדען — 685 אָכסען דאס פאאר פאָן 160—330 גול, 353 קיהע, דאס פאאר פאָן 110—170 גול' 202 מעלק-קיהע דאס שטיק פאָן 70—200 גול' 94 שטיק ביפפעל, דאס פאאר פאָן 100—200 גול. 261 שטיק קעלבער דאס שטיק פאָן 12—16 גול'. 10 שטיק שאָאָפע דאס פאאר פאָן — — גול. — פרייזע פער 100 קילאָ: אָכסען-פלייש 45—52 גולדען. קוה-פלייש 38,— 45 גולד. קאלב-פלייש 42—44 גולד. אונד ביפפעל-פלייש 36—40, גולד.

וויענער פרייזע (פער פריהיאהר).

ווייצען, אונגארישער 78 — 80 קילאָ 9.49 — 9,54 גול. (אללעס פער 3 מאָנאטע.)

קאָרן (נייא), אונגארישער 71—73 קילאָ 6.85 - 6,90 גול. פער מעטרצ'

האפער אונגארישער 6,50 — 6,55 גולדען פער מעטער-צענטנער.

ראָטטאָציעהונג פאָם 22-טען דעצעמבער 1886.

הערמאַננשטאדט	6	61	88	17	37
פראַג	27	9	77	85	51

הערויסגעבער או. פעראנטוואָרטליכער רעדאקטאָר

מ. סאבאָלטשי.

קורז-טאבעללע פאָם 23. דעצעמבער.

ווערטה-פאפיערע.

fl.	kr.	
104	—	אונגארישע גאָלדרענטע צו 4 פראָצענט
—	—	דעטטאָ
93	50	עסטערייכישע „ שטייער-פרייע
94	65	אונגארישע פאפיער-רענטע
105	75	אונגארישע גרונדענטלאסטונגען
105	75	טעמעשוואר באנאטער
105	35	זיעבענבירגער
105	20	גאליציש
109	—	בעהמישע
105	25	קראָאטישע אונד סלאוואָנישע
152	75	אונגאר. אייזענבאהן-אנלעהען
100	—	ווייגצעהענט-אבלעזונגס-אָבליגאציאָנען
98	75	אונגאר. טיסאַ-אינבעליאל-אָבליגאציאָנען פיר 100 צו 5%
103	50	אונגאר. גרונדענטלאסטונגס אָבליגאציאָנען
101	75	אונגאר. באָדענקרעדיט-אינסטיטוט 5%
191	50	אלפעלד-פיומאנער באהן
179	50	אונגאר.-גאליציש אייזענבאהן צו
176	—	אונגאר. נאָרד-אָסט-באהן
175	—	אונגאר. וועסטבאהן

געלד-קורז.

fl.	kr.	
—	—	זילבער אגיאָ
5	96	דוקאטען
9	97	אָסטערייך.-אונג. 8 גולד. גאָלדשטיק
61	75	דייטשע רייכסבאנקנאָטען
12	32	20 מארק-שטיקע
10	28	רוססישע אימפעריאל
1	16	רוססישע פאפיער-רובעל

לאָזע.

fl.	kr.	
131	25	1854-ער 4-פראָצענטיגע שטאאטס-לאָזע
137	25	1860-ער „ גאנצע
137	50	דעטטאָ פינפטעל
168	—	1864-ער לאָזע צו 100 גולדען
166	50	דעטטאָ 50
120	75	אונגארישע פרעמיענלאָזע צו 100 גולד.
123	—	טהייססראל-לאָזע
55	—	קאָסאַ רעגשענשיינע
18	25	שייקען-לאָזע
177	75	קרעדיט-לאָ
45	25	קלארי-לאָזע
118	—	דאָנוי-דאמפשיפפאהרט-לאָזע
21	—	אינזבריקער-לאָזע
23	—	קעגלעוויטש-לאָזע צו 10 גולד.
—	—	קראקויער לאָזע 20
46	—	אָפנער לאָזע 40
42	50	פאלפי לאָזע 40
18	75	רודאָלף לאָזע 10
59	25	סאלם לאָזע 40
22	55	זאלצבורגער לאָזע 10
54	75	סט.-גענאָאַס לאָזע 40
25	25	סטאַניסלאַו-לאָ 20
28	—	טריעסטער לאָזע 100
137	—	דעטטאָ 50
69	—	וואלדשטיין-לאָזע 20
33	80	ווינדישגרעץ 20
42	50	וויענער לאָזע
125	50	סערבישע פרעמיענאנלייהע
31	—	אונגאר. ראָטהקרייץ-לאָזע
9	90	עסטרייכישע
14	—	

פרוכט- אונד מ לפרייז-טאבעללע.

ווייצען	קוואליטעט פער העקטאָל.	פער 100 קילאָגראמם
נאָרדאונגארישער	75	—.— —.—
„ „	76	.— — .—
„ „	77	8.75— 8.60
„ „	78	8.85— 8.70
„ „	79	8.95— 8.80
„ „	80	9.— — 8.96
„ „	81	9.05— 9.—
פעסטער-באָדען	75	—.— — .—
„ „	76	8.70 — 8.65
„ „	77	8.80— 8.75
„ „	78	8.85 — 8.80
„ „	79	9.— — 8.90
„ „	80	9.10— 9.05
„ „	81	.— — .—
ווייסענבורגער	75	—.— — .—
„	76	8,80 — 3.70
„	77	8,90— 8.85
„	78	9.— — 8.95
„	79	9.10— 9,05
„	80	9.15— 9.10
„	81	.— — .—
טהייס	75	—.— — .—
„	76	—.— —.—
„	77	8·80 — 8.70
„	78	8.90— 8.85
„	79	9.— — 9.90
„	80	9.10— 9.05
„	81	9,15— 9,10

פריכטע	קוואליטעט פער העקטאָל.	פער 100 קילאָגראמם
קאָרן (אלט)	72—70	6,50— 6.45
גערסטע פוטער-	60	6.55— 6.30
„ מאלץ	62	8.15— 6.90
האפער	41	6.40— 6.20
קוקורוץ באנאט.	75	6.30— 6.25
דעטטאָ אנדערער	73	6.55— 6.50
הירזע	—	— — —

טערמין-געשעפטע			פער 100 קילאָגראמם
ווייצען	פער הערבסט		—.—
„	„ פריה-יאהר		9.04
„	„		—.—
קוקורוץ	„ יוני 1886		6.16
גערסטע	„		—.—
האפער	„ פריה-יאהר		—.—
„	„ הערבסט		6. 5
רעפס	„ אויג.-סעפ.		9.75

זאק מעהל

דער זאק צו 100-קילאָגראמם מיט זאק פרייע באהן		fl.	kr.
נוממער	0	—	80
„	1	—	30
„	2	—	80
„	3	—	20
„	4	—	40
„	5	—	—
„	6	—	40
„	7	—	—
„	8	—	30
„	8½	—	40

	fl.	kr.
שפיריטוס אלטע מעמהאָדע פרעסהעפע	28	—
„ נייע „ קארטאָפעל	25	—

Eigenthümer Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwotlicher Redacteur: M. SZABOLCSI. Budapest, Druck von Sam. Márkus. Andrássystrasse Nr. 12,

רייבער, יא זעהר רייך ווערדען. האנגטע זיין האנדווערק — ער וואר שירם-מאכער — אן דען נאגעל אונד בעשאפטיגטע זיך מיט געלדפערלייהען אויף צינזען, אדער קירצער געזאגט מיט — וואוכער. אינטער דעניעניגען, וועלכען ער געלי ליעה, בעפאנדען זיך אויך איניגע בויערן דיא אלס געוואלטטהאטיגע אינדיווידען בעקאנגט זינד. פערגעבליך וואָרען דיא ווארנונגען זיינער בעקאנגטען פאר דעם אומגאנגע מיט דיעזעם געזינדעל. עפשטיין האָרטע ניכט דארויף. אלס דיא בויערן ניכט צאהלען וואָללטען, קלאגטע ער זיא ביים געריכט. ער גינג צור טאגזאטצונג, קעהרטע יעדאך ניכט מעהר צוריק. זיינע שולדנער האבען איהן אויף גראסליכע ווייזע אומ'ס לעבען געבראכט. — אויף דיעזע בעגעבעניהייט לאסט זיך דער ביבעלווערז אנווענדען: „יש עושר שמור לבעליו לרעתו.“ עס ווארטעט מאנכמאל איין רייכטהום אויף זיינען בעזיטצער צו זיינעם אייגענען נאכטהייל. אהנע פערמאָגען וואָרע עפשטיין איין ארמער, אבער עהרזאמער האנדווערקער געבליעבען אונד — דא ער יונג וואר — וואהרשיינליך היינטע נאך אם לעבען געוועזען.

* (איזט פראנקרייך פעריודעט?) דער פראנצאזישע יודענפיינד דרימאנט, דער — וויא וויר בעריטס ערוואהנטע — זעלבסט פאָן יודען אבשטאממט, האט בעקאנגטליך אונטער דעם טיטעל „דאס פעריודעטע פראנקרייך“ איינע שמאהשריפט געגען דיא יודען פעראפפענטליכט. דען בעהויפטונגען דרימאָנט'ס טריטט נון איין אונטער דעם טיטעל „לא פראנס נע פא יושייף“ (פראנקרייך איזט ניכט פעריודעט) פאָם פראנצאזישען שריפטשטעללער רעינאה פערפאסטעס בוך ענטגעגען. דאסזעלבע ווייזט אויף דיא טוגענדען דער יודען, איהר פאטריאָטיזמוס, איהרע שפארזאמקייט, ניכטערנהייט, איסדיער א. ז. וו. הין אונד ווייזט דרימאנט זיינע געשיכטספעלשונגען נאך.

* (פאם רוססישען קאיזער.) אים פעטערסבורג ווירד בעריכטעט: „דיא מיניסטער צישטערן פארטיך, יענן זיא צום צאר געריפען ווערדען. צאר אלעקסאנדער האט לעטצטהין איינען ארצט הינבעפיגערט, וויל ער דיא קראנקהייט דעם רוססישען קראנפרינצען אלס עפילעפזיע („היגפאללענדע קראנקהייט“) בעצייכנעטע. — ביי איינעם האָפקאָנצערטע ווארדע דער דייטשע מיליטאר-באטשאפטער וואָלראַם פאָם צאר אנגעשפראכען אונד נאך איינער בעמערקונג איבער מיליטארישע פערהאלטניססע — גנאהדיגסט.

* (איינע זאנדערבארע צערעמאניע) האט אינלאנגסט אויף דער אפרי-

קאנישען אינזעל מאדאגאסקאר שטאטטגעפינדען. דיא 24 יאהרע אלטע קאָניגין ראנאוואלא מאַאַטקא III. נאהם איין באד אין געגענווארט דעם גאנצען האָפעס אונד דער מיניסטער. דאס באדעפעסט, וועלכעם זיך איבריגענס אלליאהרליך איינמאל וויעדערהאלט, וואורדע אונטער גראָססער פייערליכקייט אונד פראכטענטפאלטונג אבגעהאלטען אונד דיעסמאל אויך דאס קאָרפס דער פרעמדען דיפלאָמאטען צו דעמזעלבען איינגעלאדען. אים פראנקרייך איינען בעזאָנדערען בעווייז דער פריינדשאפט מאדאגאסקארס צו ליעפערן, וואורדע דעם פראנצאזישען פערטרעטער ביי דיעזער צערעמאָניע דער עהרענפלאטץ, אויף איינער ערהאָהונג, איינגערייאמט, וואהרענד דיא אנדערען גאסטע אויף דער ערדע זיטצען מוססטען. נאך דעם באדע לעגטע דיא יונגע קאָניגין יעדען שטיקק פאָן גאלד אונד קאָראללען אן, וועלכען איהר דער פראזידענט דער פראנצאזישען רעפובליק געשיקקט האטטע. צום שלוססע דעם פעסטעס ווארדען אללע אנוועזענדען מיט דעם וואססער, אין וועלכעם דיא קאָניגין געבאדעט האטטע, בעשפריצט.

* (אטטענטאט געגען איינען רומאנישען מיניסטער.) וויר בעריכטעטען זייטערצייט, דאסס אין בוקארעסט אויף אפפענטליכער שטראסע געגען דען מיניסטער בראטיאנא איין רעוואָלווערשוסס אבגעפייערט ווארדע, דער איהן יעדאך ניכט טראף. דער אטטענטאטער, איין געוויססער אלעקסאנדרעסקו, זאגטע ביים פערהאר, דער רעגיערונגסגעגנערישע קאמיטעפיזידענט יאָנעסקו אונד אוועאנו האבע איהן צום פערברעכען געדונגען אונד איהם דאפיר איינען וועקסעל פאָן 5000 פראנקס אונטערשריעבען. — איבערמאָרגען בעגיננט אין בוקארעסט געגען אלעקסאנדרעסקו אונד אוועאנו דיא געריכטספערהאנדלונג.

* (אויסוואנדערונגס-שטאטיסטיק.) לויט אויסווייז דעם אמעריקאנישען שטאטיסטישען בורעאוס זינד אים אָסטערייך-אונגארן אין דען לעטצטען צעהן מאָנאטען נאך אמעריקא 33,819 פערזאָנען איינגעוואנדערט. אים אָסטערייך (מייסטענס אים גאליציען) קאמען דארטהין 14,839 אים באָהמען 8,430 אונד אים אונגארן 10,550 פערזאָנען. פאָן זאממטליכען איינוואנדערערן זינד — אין רונדען צאהלען — צוויאנציגטויזענד מאנער, צעהנטויזענד פרויען אונד דער רעסט קינדער. דאס געזאממטפערמאָגען, וועלכעס זיא מיטבראכטען, בעטראגט צוויא מילליאָנען גולדען. דאס וואורדע גענויא קאָנשטאטירט, דען זייט ניידער צייט מוסס זיך יעדער, דער דען אמעריקאנישען באָדען בעטריטט, איבער דיא מיטטעל, דיא

ער מיטבריינגט, אויסווייזען. דער בעשאפטיגונג נאך זינד אינטער דען איינגעוואנדערטען: 5000 האנדווערקער, 5000 לאנדווירטהע, 6000 טאגלאָהנער, 2500 קויפלייטע, 5000 ארצטע, לעהרער, מוזיקער א. ז. וו., 1000 אָהנע בערוף. דיא האנדווערקער אונד טאגלאָהנער פאנדען לאָהנענדע ארבייט, אבער דיא אנדערען מוססטען איינע זעהר הארטע לעהרצייט דורכמאכען, ביז עס איהנען געלאנג, דאס טראָקקענע בראָד עהרליך צו ערווערבען.

* (איינזענבאהנאונפאלל.) אויף דער שטאציאָן מעיא דער אונגארישען שטאאטסבאהן האט דיעזער טאגע איין צוזאממענשטאָסס צווישען איינעם פערזאָנען- אונד איינעם לאסטציגע שטאטטגעפונדען, וואָביי פינף וואגאָנס צערטרוממערט, צוויא פערזאָנען שווער אונד מעהרערע לייכט פערוואונדעט וואורדען.

* (איין מוהל פאר געריכט.) אם 12. יאנגער ווירד פאר דעם היעזיגען שטראפגעריכטע דיא שלוססווערהאנדלונג געגען דען היעזיגען מוהל הערדען יוליום רעסנער שטאטטפינדען, געגען דען — וויא וויר זייטערצייט בעריכטעטען — דיא אונטערזוכונג איינגעלייטעט וואורדע, וויל דער ניינגעבארענע קנאבע דעם קויפמאנגעס הערין יאקאב בערגער, איינפאלגע דער דורך דען געגאנגטען מוהל פאלרצאגענען בעשניידונג געשטארבען איזט. איין ערקענטניס-סענאט דעם בודאפעסטער קאָניגליכען געריכטסהאָפעס האט אויף אנטראג דער שטאאטסאנוואלטשאפט בעשלאססען, דעסיער „וועגען פאהרלעסיגער טאָדטונג“ אנצוקלאגען, וויל דאס גוטאכטען דער געריכטסארצטע דאהין לויטעטע, דאסס דער יעניגע טאגע נאך דער בעשניידונג ערפאָלגטע טאד דעם קינדעס דורך דיא פאָן דעסיער פארגענאָמענע „אָפעראציאָן“ פערשולדעט וואורדע. אלס צייגען זינד צור שלוססווערהאנדלונג, אויסער דען געריכטסארצטען דר. איטאי אונד דר. גליקק, נאך דיא ארצטע דר. מארין רעטי אונד דר. יאנאס באראָן, זאוויא דיא העבאממע ראזא גייער פארגעלאדען.

* (דער רייכסטע בויער דעס אלפאלד'ס.) דער עהרענווערטהע יאזעף באגי איזט אם 28. דיעזעס אין זיינעם 87. לעבענסיאהרע אין טשאָנגראד געשטארבען. באגי וואר איינע אים גאנצען אלפאלד געקאנגטע פערזאָנליכקייט. פאָן זעהר קליינען אנפאנגען האט ער עס דורך ראסטלאָזע טהאטיגקייט, פלייסס אונד שפארזאמקייט, אונד נאטירליך אויך דורך בעגינסטיגונג דעם גליקקעס, דאהין געבראכט, דאס ער זיינען קינדערן אונד ענקעלן איין פערמאָגען פאָן

פאָלליעטאָן.

סולטאן אונד קרעמער

היסטארישער ראמאן אויס דער געשיכטע דער טירקייא.

(51-טע פארטזעטצונג.)

סולאלי טראט מיט שטראהלענדעם געזיכטע פאר דען סולטאן הין אונד לעגטע דיין אלקאראן, אויף וועלכען אבדוללאה שטאפראה אונד זיינע געפאהרטען דען שוואור לייסטעטען, צו דען פיססען דעם סולטאנס ניעדער.

„מאָגעסט דיא לאנגע לעבען, אָ הערר, אונד מאָגע זיך דיין הערין אן דיינען קינדערן ערפרייען.“

דאנקערפיללט בריקקטע אכמעד עספאר אונד דאנקטע פיר אללאהס גנאדע, פאָן דעם יעדעס גוטע אונד פאָללקאָממענע געשענק הערריהרט.

מיט טהראנען אין דען אויגען היעלטען איהן זיינע קינדער אומארמט אונד אכמעד פערגאס ניכט, זיינע האנד סולאלי צו רייכען, דער דיעזעלבע אן זיינע שטירן אונד ליפפען פיהרטע.

נון וואנדטע אכמעד דען קיזלאר אגא אים דען סולטאן מאהמוד, דעססען ביינאמע „ווייסער הערצאָג“ לויטעטע, דא זיין געזיכט פאָן איינער אויספאללענדען ווייססע וואר.

נאך איינער האלבען שטונדע דאנגטע מיט זיינעם געפאלגע דער הערצאָג מאהמוד אן, דער זאהן דעם סולטאנס מוסטאפא II., דעססען פאטער דען טהראָן אויף דיעזעלבע ווייזע פאר אכמעד פערלאססען מוססטע, וויא אכמעד יעטצט פאר איהם.

דער סילטאן ערהאָב זיך אונד איילטע איהם ענטגעגען, אומארמטע אונד קיסטע איהן אויף דיא שטירנע.

„דאס פאלק בערופט דיך אויף דען טהראָן. וויא מיינען קינדערן גנאָדיג, וויא איך עס דען קינדערן דיינעס פאטערס געוועזען.“

סולטאן מאהמוד פערנייגטע זיך פאר זיינעם אָנקעל אונד קיסטע דעססען האנד.

היעריף ווינקטע אכמעד זיינען זאהנען, יעלכע זיך איינצעלן צו מאהמוד בעגעבענד, זיינע האנד קיססטען. אינטערדעססען בליעבען דיא אילעמאס ריגגס ים אויף דער ערדע ליעגען.

נון ערגריפף אכמעד דיא רעכטע דעם נייען הערשערס אונד פיהרטע איהן איינגעהאנדיג אין יענען זאאל, וואו דער מאַשעל דעס פראָפעטען אויסבעוואהרט ווירד, דאָרט נאהם ער דיא דיאמאנטאגראפפע. דאס צייכען דער הערשאפט פאָן זיינעם הויפטע אונד בעפעסטיגטע דיעזעלבע איינגעהאנדיג אן דעם טורבאן דעס נייען סולטאנס אונד איהם זאָגען דיא רעכטע אויפס הויפט לעגענד, ערטהיילטע ער איהם זיינען זעגען.

„הערשע אונד זייא גליקליך. דיא דוא ליעבסט, מאָגען אויך דיך ליעבען, דיא דוא האסעסט, מאָגען דיך פירכטען. זייא רוהמרייך אונד מאכטיג. זאָ לאנגע דוא לעבסט, געגענעט אונד געפריעזען, ווען דוא געשטארבען.“

וואָראנן פערנייגטע ער זיך פאר איהם דרייימאל, היערויף אללע זיינע קינדער. נון ערגריפף ער דיא האנדע זיינער ביידען אלטעסטען זאהנע אונד פעליעס מאיעסטאטישען שריטטעס דען הערשערזאאל, וועלכען ער ניעמאלס וויע-

דערזעהן ווירד אונד פעליעס אללע נאך איינאנדער איינצעלן, דיא איהם פארדעם ריעב געוועזען.

אים איירעמצואאל לעגטע ער דאס שווערט דעם פראָפעטען אב אונד אין דער טהירע דעם האַרעמס איבערגאב ער זיינע קינדער דעם קיזלאר אגא אונד זאגטע איהם, ער מאָגע דיא סולטאנין אסמעקי אין זיינעם נאמען גריססען אונד זיא ביטטען, זיינער צו געדענקען אונד זיינען נאמען זיינען קינדערן צו לעהרען!

דענן ער ווירד וויעדער זיין שאַרפעס שווערט, נאך דיא שאָנע אלדישאליס, נאך דיא איבריגען פרויען, נאך זיינע קינדער מעהר וויעדערזעהען. דיעזעלבען בלייבען איהם פארטאן אימטער פארענטהאלטען. דענן דעם אבגעזעטצטען סולטאן געביהרט וועדער פרויא, וועדער שווערט, וועדער קינד מעהר.

זאָ וואר עס אויך פאר זעכסאונדצוואנציג יאהרען מוסטאפא II. ערגאנגען; ער וואורד עבענזאָ פאָן זיינעם שווערטע, זיינען פרויען אונד קינדערן געטרעננט.

אכמעד ערינגערטע זיך היעראן, דענן דאמאלס בעשטיעג ער דען טהראָן; יעטצט שטיינט ער פאָן דעמזעלבען אונד עס געשיעהט זיינעם נאכפאָלגערס האלבער דאסזעלבע מיט איהם, וואס זיינעטהאלבען מיט זיינעם פאָרגאנגער געשעהען וואר.

דיא גראָסען דעס רייכעס וואַרפען זיך אויף דאס געזיכט פאר דעם נייען סולטאן אונד וויגשטען איהם הולדיגענד הייל אונד זעגען.

(פארטזעטצונג פאָלגט.)

בורגטהעאטערס, אן וועלכעם ער זייט מעהר אלס איינעם פיערטעליאהרהונדערט ווירקט. אויסגעצייכנעט דורך דיא הולד אינזערעס כאניגספאארעס אונד דורך דיא האָכאכטונג דעס קונסטזיננינגען וויענער פובליקומס, דעססען ליעבלינג ער איזט, ווילטע פאריגע וואָכע אין זיינער פאטערשטאדט בודאפעסט. היער איזט ער אלס קינד ארמער יודישער עלטערן געבאָרען. דיעזע רוהען אם היעזיגען פריעדהאָפע, אונד אלליאהרליך צור זעלבען צייט קאָממט דער קינסטלער נאך פעסט צור „יאהרצייט", אום דאס גראב זיינער עלטערן צו בעזוכען אונד דאס קדיש-געבעט צו פערריכטען. אום דאס אנדענקען זיינער עלטערן צו עהרען, גיבט ער אם יאהרצייטסטאגע (נאך זיינעם פאטער) איינע פארשטעללונג צו וואהלטהאטיגקייטסצוועקען. היער שפיעלטע ער צו גונסטען דעס איזר. פרויענפעראיינס, אונד דער ערטראג איינער זאָלכען פארשטעללונג איזט אין בעדייטענדער, דענן וויען זאנגענטהאל אויפטריטט, איזט דאס דייטשע טהעאטער אין אללען זיינען רייהען ביז אויף דען לעטצטען פלאטץ בעזעטצט. געוואָהנליך גיבט אבער זאנגענטהאל דאנן, אויף שטירמישעס אנדראנגען דער מאסגעבענדען קרייזע, דיא זיך דעם זעלטענען קונסטגענוססעס לאנגער ערפרייען וואללען, נאך מעהרערע פארשטעללונגען. אונד דאס געשאה אויך היער. אם דאָננערסטאג פעראבשיעדעטע זיך נון דער קינסטלער אים דייטשען טהעאטער פאָם פובליקום זיינער פאטערשטאדט אין דעם לוסטשפיעלע „אין גראו וואססער." דער פארשטעללונג וואהנטען אויך אייניגע אנטיסעמיטען ביא, וועלכע דען יודען דעסטאָ מעהר האססען, אין יע האָהערער שטעללונג ער זיך בעפינדעט אונד יע ריהמליכער דיא אָפפענטליכקייט פאָן איהם שפריכט. דאס פערהינדערטע דיא העררען יודענהאססער אבער ניכט, פאָן דעם יודען דאס גוטע אונד שאָנע זיך געפאללען צו לאססען. דער שטירמישע בייפאלל, וועלכען זאנגענטהאל אים „לאזו וואססער" ערראנג, ווירקטע זא אין שטירצבאר אויף דאס הייפליין אנטיסעמיטען, וועלכעס זיך דעם איינשטיממיגען רופע ניכט ענטהאלטען קאָננטע: „דער יוד' שפיעלט גוט!" זאנגענטהאל ערהיעלט איינען פראכטיגען לארבעערקראנץ מיט דרייפארביגען שלייפען אונד דיא „עליען"-רופע וואָללטען קיין ענדע נעהמען. דאס פובליקום רוהטע ניכט, ביז דער קינסטלער אייניגע וואָרטע אן דאסזעלבע ריכטעטע, אין וועלכען ער „פיר דיא זאָ פיעלען צייכען דער אנהאנגליכקייט אונד ליעבענסווירדיגקייט" דאנקטע אונד באלד וויעדער נאך פעסט צו קאָממען פערשפראך.

*(דאס דעפיציט דער פעסטער איזראעליטישען רעליגיאָנסגעמיינדע) בעטראָגט פיר דאס יאהר 1887 ניכט וועניגער אלס 20,416 פל. אונד 2 קר. דיא אָרדענטליכען אויסגאבען דיעזער געמיינדע בעטראגען 224,240 פל. 16 קר., דיא אויסעראָרדענטליכען אויסגאבען 5100 פל. אונד דיא שולדענטילגונג 9300 פל., צוזאממען 238,640 פל. 16 קר. דיא איננאהמען זינד אויף 218,224 פל. 14 קר. פעראנשלאגט. דאס ערגיבט דיא אָביגע פעהלסוממע, וועלכע דער פארשטאנד דורך שטרייכונגען בייא איינצעלנען אויסגאבען אונד ערהאָהונג מעהרערער איננאהמסטיטעל אום 4233 פל. 33 קר. פערמינדערט האט, זאָ דאסס דיעזעלבע יעטצט נור 16,182 פל. 69 קר. בעטראגט.

*(חנוכה-פייער.) אין דער נייען מאדכענוואיזען-אנשטאלט דעס פעסטער איזראעליטישען פרויענפעראיינס וואורדע פארגעסטערן דיא ערסטע חנוכה-פייער בעגאנגען. נאך איינעם געזאנגספארטראגע דער מאדכען הערטע דער רעליגיאָנסלעהרער הערר שמאגיעל שייטין איינע רעדע, אין וועלכער ער דיא בעדייטונג דעס פעסטעס ערקלערטע. היעראויף דאנקטע אין קליינעס וואיזענמאדכען דעם פארשטאנדע דער אנשטאלט פיר אללע וואָהלטהאטען; נאכדעם דיא חנוכה-ליכטער אנגעצינדעט געוואָרדען וואַרען, ענדעטע דיא פייער מיט איינעם פעסטמאהל פיר דיא וואיזענמאדכען. — אין דער איזר. טויבשטוממען-אנשטאלט וואורדע געסטערן דאס חנוכה-פעסט אבגעהאלטען. אין טויבשטוממער קנאבע שפראך לויט אונד פערנעהמליך דיא ברכות ביים אנציגדען דער חנוכה-ליכטער. אויך היער ענדעטע דאס פעסט מיט איינעם רייכליכען אבענדמאהל פיר דיא צעגלינגע, וועלכע מיט ניטצליכען געשענקען בעדאכט וואורדען.

*(שטאקקער צום יודענטהום איבערגעטרעטען.) אבער ניכט דער בערלינער האָפפרעדיגער; דאפא" בעהיטע אונס דער הימטעל! דער אינס יודענטהום איינגענאממענע לעבט עבענפאללס אין בערלין, היישט עבענפאללס שטאקקער, איזט אין יונגער קויפמאן אונד נעפפע דעם צור טרויריגען בעריהמטהייט געלאנגטען האָפפרעדיגערס. דעם וואהר דיא ליעבע אונד דער מינאייה, דיא איהם אָפפענטליך פארגעווארפען וואורדען, ניכט זאָ נאהע אנס „פראממע" הערץ געגאנגען, אלס דער איבערטריטט זיינעס נעפפען צום יודענטהום. דיעזער האט פאריגען דיענסטאג אין בערלין אין יידישעס מאדכען געהייראטעט.

*(איינע שטריטטיגע ערבשאפט.) דער אין אמעריקא פערשטאָרבענע זאמפזאָן סימזאָן האט אין זיינעם טעסטאמענטע פינפציגטויזענד דאָללארס „דער אמעריקאנישען געזעללשאפט צור פערבעססערונג דער לאגע דער יודען אין יערוזאלעם דורך אונטעררייכט אין קינסט אונד וויססענשאפט, אין מעכאנישען ארבייטען אונד אקקערבוי" פערמאכט. דא נון איינע געזעללשאפט דיעזעס לאנגען טיטעלס ניכט עקזיסטירט, ערהעבען דיא פערוואנדטען דעס פערשטאָרבענען אנשפרוך אויף אָביגען בעטראג. אבער אויך דיא „נאָרדאמעריקאנישע העבראישע אונטערשטיטצונגסגעזעללשאפט", וועלכע זיך אויך מיט דער פערבעססערונג דער לאגע דער יודען אים היילינגען לאנדע בעשעפטיגט, בעאנשפרוכט דאס געלד, אונד זאָ קאָממט עס אין דיעזער אנגעלעגענהייט צום פראָצעס. דיא פערוואנדטען סימזאָנס דירפטען דיעזען שווערליך געווינגען, דא עס דאָך פעסטשטעהט, דאסס דער פערשטאָרבענע איהנען דיא 50,000 דאָללארס ניכט הינטערלאססען האט. וועלכעם פעראיינע יעדאָך דאס נעוויארקער געריכט דיעזע סוממע צושפרעכען ווירד, דאס איזט דיא פראגע, דערען ענטשיידונג מאן מיט שפאננונג ענטגעגענזיעהט.

*(אוים ירושלים) ווירד אונס איבער דיא אורזאכע דעס פאן אונס בערייטס געמעלדעטען מארדעס, וועלכער דארט אן דעם אונגארישען יודען אליעזר עפשטיין פעראיבט וואורדע, פאלגענדעס בעריכטעט: „פאר וועניגען יאהרען קאם איין ארמער יודע, נאמענס עפשטיין, דער דיא מילדטהאטיגקייט זיינער גלויבענסגענאססען אין אנשפרוך נאהם, אונד קיינען שטאנדיגען וואהנזיץ האטטע, קראנק נאך ייען. בעפאר ער אינ'ס שפיטאל גינג, ליעס ער זיינע אונאנגעהנליכען האבזעליגקייטען אין איינעם זאקק צוזאממענגעבונדען, ביים דאמאליגען שמש דעם בית המדרש דער „שיפשיהל", דעם זעליגען ה' וואפפענשטיין צוריקק. עפשטיין שטארב אים קראנקענהויזע, אונד אלס וואפפענשטיין דען זאקק פאר איי-גענס הערבייגערופענען 2 צייגען אָפפנעטע, פאנד ער אין דעמזעלבען צו זיינעם ערשטוינען פינפצעהנטויזענד גולדען אין באנקנאָטען אונד איינען פאן דער האנד דעס פערשטאָרבענען געשריעבענען צעטטעל, אויס וועלכעם ערזיכטליך וואר, דאסס ער וועדער פרוא נאך קינדער, וואָהל אבער איינען ברודער, נאמענס אליעזר עפשטיין, אין ירושלים האבע. דיעזעם זאנדטע אויך דיא וויענער בעהארדע דען בייא איהר דעפאָנירטען בעטראג צו. זאָ קאם אליעזר עפשטיין אהנע מיהע צו איינעם פערמאָגען. פאן דעססען בעזיטץ ער זיך ניעמאלס עטוואס טרייטען ליעס. בייא איהם בעוואהרטע זיך דער תלמודישע זאטץ „יש לו מנה רוצה מאתים" (ווער הונדערט גולדען האט, וויל 200). ער וואָללטע נאך

געשיכטע דער נייערען צייט.

(64-טע פארטזעטצונג.)

דיא מיניסטער, וועלכע עס פערזוכט האטטען, זעלבסט דען פרעפעקטען פאן פאריז רעכטצייטיג פאן איהרען אבזיכטען צו אונטעררייכטען, ליעססען ענדליך דיא טרופפען, בעזאָנדערס גארדען אונד שווייצער-זאָלדאטען, אויסריקקען, אום דען אויפרוהר צו אונטערדריקקען. אם קאָניגליכען פאלאסטע קאם עס צום ערסטען צוזאממענשטאָסס; שענדארמען היעבען אויף דאס פאלק איין, וועלכעס מיט איינעם שטיינהאגעל דיא שלאגע ערוויעדערטע; צולעטצט גאב אין אבריסט דען טרופפען בעפעהל צו פייערן, וואָרויף דאס פאלק שרייענד אויסאיינאנדער שטירצטע; מעהרערע טאָדטע אונד שווערפערוואונדעטע לאגען אויף דעם פלאטצע. דורך אללע שטראססען ערשאללט נון דער רוף: „ראכע! ראכע! צו דען וואפפען!" דיא לייכע איינעס וויי-בעס, וועלכעס אין דעם טומולט אומגעקאָממען וואר, וואורדע מיט ווילדעם געהייל אויף איינער באהרע אומהערגעטראגען אונד צולעטצט אויף דעם באָרזענפלאטץ אויפגעשטעללט. אין אללען שטראססען בילדעטען זיך נייע צוזאממענראָטטונגען, אונד ביז טיעף אין דיא נאכט צאָגען דיא פאָלקסהויפען אומהער, פלינדערטען דיא פולפער- אונד וואפפענפאָרראטהע אונד ריכטעטען באריקאדען אויף. ערסט אלס דער אויפשטאנד שאָן איבער פאלען גאנג וואר, וואורדע דער מארשאלל מארמאָן, הערצאָג פאָן ראגוזא, וועלכער דען פאריזערן נאך פאָן דער איבערגאבע פאָן פאריז הער פערהאססט וואר, צום אָבערבעפעהלסהאבער ערנאננט אונד פאריז אין בעלאגערונגסצושטאנד ערקלערט.

אם 28. יולי פריה אם מאָרגען נאהם צוערסט דיא ארבייטערבעפעלקערונג דער פארשטאדט סט. אנטאָאן אן דעם אויפשטאנד טהייל, אונד דיא מאססען, וועלכע זיך אויף אללען פונקטען פאן פאריז יעטצט צום ווידערשטאנד זאממעלטען, פאנדען ווילקאממענע פיהרער אן דען צאָגלינגען דער פאליטעכנישען שולע, וועלכע זיך געגען דיא בעפעהלע איהרער פארגעזעטצטען אויס דער אנשטאלט ענטפערנטען, אום אן דעם אויפשטאנד טהייל צו נעהמען. דיא אויפריהרער בעמאכטיגטען זיך שאָן אם מאָרגען דעס שטאדטהויזעס, ליעססען פאן דעם טהורמע דעס זעלבען, וויא פאן דער קירכע נאָטרע-דאמע, דיא דרייפארביגע פאהנע מיט טריקאָלאָר וועהען, אונד פאן אללען טהירמען ערשאלל שטורמגעלייטע.

איבעראלל וואורען באריקאדען ערריכטעט אונד וואורדען טהיילס מיט אָרדענטליכען וואפפען, טהיילס דורך פפלאסטער- אונד בויישטיינע, וועלכע מאן אויף דיא קאָפפע דער זאָלדאטען הינאבווארף, פערטהיידיגט. פערגעבליך ריקקטען דיא גארדען געגען דאס פאלק איין, פערגעבליך וואר זעלבסט דאס קאנאָנענפייער; דיא מאססען, וועלכע אויף איינער שטעללע אויסאיינאנדער געשפרענגט וואורדען, זאממעלטען זיך מיט ערהאָהטער ערביטטערונג אן אנדערן שטעללען, אונד אימער שווערער וואורדע דער קאמפף פיר דיא קאָניגליכען טרופפען. אונטערדעסס זאממעלטע זיך דיא פריהער אויפגעלאָסטע נאציאָנאלגארדע וויעדער, צוערסט אום דאס אייגענטהום דער וואָהלהאבענדען פאר אנגריפפען צו שיטצען, באלד אום אן דעם קאמפפע זעלבסט אן דער זייטע דעס פאלקעס טהייל צו נעהמען, אונד אין קורצער צייט שטאנדען געגען 18,000 רעגעלמאסיג בעוואפפנעטע בירגער דא.

צו דען אין פאריז פערזאממעלטען דעפוטירטען האטטען זיך נון אויך דער אנגעזעהענע באנקיער לאפפיטט אונד דער אלטע לאפאיעטטע געזעללט; נאך לאנגען בעראטהונגען וואורדע בעשלאססען, מיט דעם מארשאלל מארמאָן אין פערהאנדלונג צו טרעטען, אום וואָ מאָגליך איינען וואפפענשטיללשטאנד צו ערציעלען. איינע דעפוטאציאָן דער אבגעאָרדנעטען בעגאב זיך צום מארשאלל אונד פערבירגטע זיך פיר דיא וויעדערהערשטעללונג דער רוהע, ווען דער קאָניג דיא פרייהייטס-געריכטעטען פעראָרדנונגען צוריקקנאהמע, דיא מיניסטער ענטליעסע אונד דיא קאממערן צום 3. אויגוסט צוזאממענבעריעפע.

דער מארשאלל זעלבסט קאָננטע איינע ענטשליעססונג דיעזער ארט ניכט אין אויסזיכט שטעללען, בעגאב זיך יעדאָך צום פירסטען פאָליניאק, וועלכער אבער דיא פאָרדערונג ענטשיעדען צוריקקוויעס, דא ער זאָ וואָהל, וויא דער האָף אין סט. קלו, דיא בעדייטונג דעס אויפשטאנדעס נאך אימער אונטערשאטצטע.

אלס מארמאָן דען דעפוטירטען דיא אבשלאגיגע אנטוואָרט בראכטע, ריעף דער פיהרער לאפפיטט: „אלזא בירגערקריעג!" מארמאָן פערניינטע זיך שטומם אונד דיא דעפוטירטען ענטפערנטען זיך.

(פארטזעטצונג פאלגט.)